

Beantwoording reacties uit vooroverleg

Van	Reactie	Beantwoording
DCMR	De ruimtelijke onderbouwing/motivering is niet volledig. Onderstaand zijn de milieuaspecten genoteerd waar de DCMR een aanvulling of wijziging noodzakelijk acht. Geluid De gehanteerde uitgangspunten in paragraaf 3.5 zijn onvoldoende onderbouwd. Dit moet nader onderbouwd worden; 1. In het akoestisch onderzoek wordt aangegeven dat voor de uitgangspunten zoveel mogelijk is aangesloten bij twee eerdere onderzoeken voor H2 conversiepark 1. Het genoemde Bilfinger rapport heeft echter geen betrekking op een waterstofconversieplant. Er moet worden aangegeven waar de diverse uitgangspunten op gebaseerd zijn, bij voorkeur met verwijzingen naar bijvoorbeeld VDI normen, zoals VDI 3731, Emissionskennwerte technischer Schallquellen, Kompressoren. 2. Sommige onderdelen behoeven ook een duidelijkere omschrijving van de installatie. Onderstaande punten moeten in het onderzoek verduidelijkt worden; a. Voor de ‘Energie-opslagsystemen’ wordt een geluidsvermogen van 100 dB(A) gehanteerd zonder dat duidelijk is wat voor installatie het precies betreft. b. De diverse randapparatuur is nu de belangrijkste bron met 108 dB(A) maar er wordt niet aangegeven waar dit bronvermogen op gebaseerd is. 3. De onderdelen geluid in de omgevingsplanwijzigingsaanvraag en de aanmeldnotitie zijn te beknopt opgeschreven en moeten op zichzelf leesbaar zijn. De geluidbelasting op de zone is de belangrijkste toets, die wordt nu niet beschreven in beide documenten. Deze moeten hierop aangevuld worden. De geluidparagraaf in de motivering (GRO) en mer aanmeldnotitie zijn een samenvatting van het akoestisch onderzoek en moeten mogelijk gewijzigd worden wanneer het akoestisch onderzoek wijzigt. Externe veiligheid Het onderzoek externe veiligheid bevat onvoldoende informatie over de gebruikte uitgangspunten en er is geen kaartje met de berekende contouren aanwezig. Daarom kan niet worden beoordeeld of de conclusies uit het rapport juist zijn.	Geluid Naar aanleiding van de ingekomen reactie van de DCMR is het akoestisch onderzoek inhoudelijk aangepast op de aangegeven punten: • Aan bijlage 1 bij het akoestisch onderzoek is toegevoegd een nader overzicht van de gehanteerde geluidvermogens voor de diverse installaties, alsmede de herkomst daarvan. • In de motivering (<i>par. 5.5 Geluid</i>) en in de aanmeldnotitie mer-beoordeling (<i>par. 4.1.3 Geluid</i>) is de geluidparagraaf uitgebreid met een beschrijving t.a.v de geluidbelasting op de zone. Externe veiligheid In het onderzoek Externe veiligheid is de verwijzing naar de gebruikte uitgangspunten en de afbeelding met berekende contouren verduidelijkt. Aan de hand daarvan heeft de DCMR het onderzoek alsnog kunnen beoordelen. De DCMR heeft middels een formele reactie d.d. 19 september 2024 laten weten akkoord te gaan met de plannen en geen aanvullende opmerkingen te hebben. Stikstof Mede vanwege de beschikbaarheid van een nieuwe release van Aeries (de verplichte rekentool) per 1 oktober zal de omgevingsdienst Haaglanden om advies gevraagd worden. De motivering is op basis van de nieuwe berekening aangepast.

	In de ruimtelijke onderbouwing ontbreken de elementen voor de onderbouwing voor verantwoording van het groepsrisico. Stikstof De conclusie van de AERIUS-berekeningen is dat de beoogde plannen een tijdelijke stikstofdepositie van maximaal 0,04 mol/ha/jaar veroorzaken op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden, en dat negatieve effecten daarmee niet zijn uitgesloten. Voor deze tijdelijke depositietoename is een ecologische toets gemaakt. Deze moet worden beoordeeld door Omgevingsdienst Haaglanden om te kunnen uitsluiten dat de tijdelijke toename van stikstofdepositie geen negatief significante gevolgen heeft voor de betreffende Natura 2000-gebieden.	
<i>Provincie Zuid-Holland</i>	In het Devo (Diensten externe veiligheidsoverleg) is aangegeven dat dit de regels zijn voor het tijdelijke omgevingsplan. Zijn dit dan ook de enige artikelen die aangepast worden, of wordt het gehele omgevingsplan herzien. Zoals de artikelen nu zijn opgesteld, krijg je namelijk tegenstrijdigheden tussen de verschillende artikelen. Onder andere vanuit gewijzigde terminologie. Of de bovenstaande regels voldoende zijn om te voldoen aan het BKL en de bruidsschat is daardoor ook moeilijk te beoordelen. Voorschriftengebieden benodigd: dit lijkt niet opportuun voor alleen het conversiepark, omdat de (beperkt) kwetsbare locaties onderdeel zullen zijn binnen het eigen terrein. Het wel of niet moeten opnemen van voorschriftengebieden is ook wel afhankelijk welke overige voorschriften worden opgenomen voor kantoren/controlekamers e.d. op terreinen. Zeker controlekamers hebben natuurlijk een extra bescherming nodig. Ik weet niet of er nog bepaalde aanvullende regels gelden vanuit het havenbedrijf en waar wordt geborgd dat deze worden verbonden aan een vergunning als dit niet in het omgevingsplan staan? PR-afstanden benodigd? Nee, het risicogebied geldt ook voor de Maasvlakte 2. Voor de activiteit zelf zal deze waarschijnlijk berekend moeten worden. Daarnaast nog de volgende opmerkingen die wij bij de twee artikelen hebben, deels al aangegeven tijdens het DEVO zelf: - Er moet een vergunningplicht opgenomen worden, zeker omdat dit nog geen activiteit is onder het Bal. Het is hierbij ook verstandig om bijvoorbeeld op te nemen dat het PR berekend moet worden, dit staat uiteraard ook niet in het Bal. - Op- en overslag containers. Moet deze activiteit hier benoemd worden. Dit is een activiteit die niet direct gerelateerd is aan het waterstof conversiepark.	Dit TAM-IMRO omgevingsplan betreft geen tijdelijk omgevingsplan. Met dit TAM-IMRO omgevingsplan worden de regels van het nu van rechtswege geldende (tijdelijke) omgevingsplan permanent gewijzigd. De nieuwe regels van dit omgevingsplan gaan voor op de bestaande regels. In artikel 2.3 van de planregels is bepaald dat deze planregels voorrang hebben boven de bestaande artikelen. Verder is in artikel 2.3 ook bepaald dat de regels van dit omgevingsplan voorgaan op de regels uit het omgevingsplan van rechtswege (waaronder de bruidsschat) voor zover sprake is van strijdigheid tussen beide bepalingen. In deze planregels wordt daarnaast in overeenstemming met deze reactie geen voorschriftengebied opgenomen. Wel worden specifieke regels opgenomen ten aanzien van omgevingsveiligheid voor de (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties. Voor deze gebouwen en locaties is bepaald dat deze alleen zijn toegestaan als deze behoren bij en ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit. Ook gelden voor deze gebouwen en locaties specifieke bouwvoorschriften.

	- Moet er een bepaling opgenomen worden over de beoordeling van kwetsbare locaties? Denk hierbij aan de evenementen die wel eens bij de bedrijven worden georganiseerd. - Onder de bouwregels moeten ook de zeer kwetsbare gebouwen expliciet uitgesloten worden. Onder de omgevingswet hebben we natuurlijk nieuwe termen. De andere twee zijn nog wel te relateren aan de oude termen.	Het is niet nodig om zeer kwetsbare gebouwen expliciet uit te sluiten in de bouwregels. In de toegelaten activiteiten in artikel 5.1 is namelijk al bepaald dat uitsluitend de daar toegelaten activiteiten zijn toegestaan. Zeer kwetsbare gebouwen zijn op grond daarvan niet toegestaan. Ondanks dat dit niet vereist is, zal toch nog expliciet bepaald worden dat geen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegestaan. Verder is besloten om de planregels aan te scherpen. Alle activiteiten als opgenomen in artikel 5.1 sub b t/m e zullen uit het conceptomgevingsplan geschrapt worden, waarmee alleen de activiteiten voor de waterstofconversiefabriek expliciet planologisch mogelijk gemaakt worden. In de planregels is een vergunningplicht opgenomen voor de omgevingsplanactiviteit bouwen. Verder is in de milieuonderzoeken behorend bij dit omgevingsplan aangetoond dat dit waterstofconversiepark qua milieueffecten in overeenstemming is met de evenwichtige toedeling van functies aan locaties en dat bij het planologisch mogelijk maken van deze activiteit voldaan kan worden aan de instructieregels. Een andere vergunningplicht dan voor de omgevingsplanactiviteit bouwen wordt niet noodzakelijk geacht.
<i>Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond</i>	De afdeling Veilige Leefomgeving van de VRR brengt in het kader van fysieke veiligheid advies uit over de mogelijkheden voor effectieve hulpverlening, de zelf- en samenredzaamheid van de aanwezigen en de continuïteit van de samenleving. Omgevingsmaatregelen 1. De VRR adviseert rondom het waterstof-conversiepark II zorg te dragen voor toereikende bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen zodat hulpdiensten bij een	Wij hebben kennis genomen van de advisering van de VRR. Binnen de planregels worden geen windturbines mogelijk gemaakt. Wel zijn in het ontwerp-omgevingsplan voorschriften opgenomen ten aanzien omgevingsveiligheid (zie hiervoor ook de beantwoording op de reactie van PZH.

	incident adequaat kunnen optreden. De regionaal vastgestelde 'Handleiding advies bluswater en bereikbaarheid VRR' biedt mogelijkheden om daar invulling aan te geven. Voor een maatwerkadvies verwijs ik u echter naar de collega's van de afdeling Operationele Informatievoorziening & Planvorming van de Gezamenlijke Brandweer. 2. Beperk de realisatie van windturbines op locaties waar al intensief ruimtegebruik van (vitale) infrastructuur en/of door (petro-) chemische industrie plaatsvindt. Dit omdat de kans op een domino-effect door de aanwezigheid van veel (vitale) objecten wordt vergroot. 3. Beschouw vitale infrastructuur en (petro-) chemische industrie als kwetsbaar object zoals bedoeld in bijlage VII van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Zorg voor voldoende afstand tussen deze objecten en de te realiseren windturbine(s) door een minimale afstand aan te houden die gelijk staat aan de plaatsgebonden risicocontour (PR) 10-6 van de windturbine(s). Bouwkundige maatregelen 4. Construeer eventuele (her)ontwikkeling van (beperkt) kwetsbare bestemmingen binnen de 1% letaliteitscontour (15 meter vanuit het hart van de leiding) van de X-860 zodanig dat aanwezigen bij een (dreigende) fakkelbrand goede ontvluchtingsmogelijkheden hebben. Voor het ontvluchten is het wenselijk om minimaal één (nood)uitgang van de X-860 af te richten en deze in voldoende mate aan te laten sluiten op de infrastructuur van de omgeving. Installatietechnische maatregelen 5. Construeer gebouwen/bouwwerken op het waterstof-conversiepark II, of delen daarvan (bijvoorbeeld controlekamer), zodanig dat bij een toxische wolk (afkomstig van in de omgeving van het waterstof-conversiepark II aanwezige industrie/opslag/transport) de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van aanwezigen verbeterd worden (conform 4.124, lid 4 van het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). Als deuren, ramen en ventilatieopeningen van gebouwen afsluitbaar zijn en het luchtverversingssysteem uitgeschakeld kan worden is een gebouw geschikt om enkele uren in te schuilen. Organisatorische maatregelen 6. Stel het doen van een KLIC-melding in geval van werkzaamheden aan of rondom het waterstof-conversiepark II verplicht. De kans op een incident met een buisleiding (o.a. waterstofgas-transportleiding X-860, 24" en 66bar) hangt namelijk in sterke mate samen met graafwerkzaamheden in de nabijheid van de leiding. Als de ongestoorde ligging van een waterstofgas-transportleiding gegarandeerd kan worden, leidt dit tot een grote afname van de kans op een incident.	Eventuele andere maatregelen zullen uitgewerkt worden bij de aanvraag omgevingsvergunning. Hierbij zal de VRR worden betrokken.
--	--	--

	7. Maak afspraken met de beheerder(s) van de hogedruk waterstofgastransportleiding (en) X-860 over graafwerkzaamheden in nabijheid van het waterstofconversiepark II. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan venstertijden van graafwerkzaamheden, wanneer er bij op het conversiepark II weinig/geen mensen aanwezig zijn. 8. Zorg dat de BHV-organisatie(s) van het waterstof-conversiepark II op de hoogte is/zijn van de mogelijkheid van het optreden van een incident, hetzij op eigen terrein of bij risicobronnen in de omgeving van het waterstof-conversiepark II, en weet hoe er op dat moment moet worden gehandeld. Doorgaans is schuilen in een gebouw de beste optie; sluit ramen en deuren, schakel het ventilatiesysteem af, blijf weg bij ramen en schuil bij voorkeur in dat deel van het gebouw dat zo ver mogelijk van het incident af is gelegen. Overige maatregelen 9. De VRR attendeert op het aspect waterveiligheid in het kader van klimaatbestendig bouwen. In de analyse van de omgeving kwam naar voren dat er bij het perceel mogelijk wateroverlast zou kunnen ontstaan bij extreme neerslag en overstromingen (bron: Klimaatatlas van de Provincie Zuid-Holland). Neem maatregelen die passen bij het verminderen van wateroverlast, bijvoorbeeld aangepaste drempelhoogte en plaats de aansluitingen van elektriciteit hoger. Zie voor meer informatie ook de Maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving van het Rijk. 10. Betrek de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in de (deel)advisering en informatiedeling indien in het plangebied nieuwe energiebronnen worden ontwikkeld. Aan de energietransitie (nieuwe vormen van energiewinning, -opslag en -transport) kunnen immers veiligheidsrisico's verbonden zijn, zoals risico's rond elektrisch laden, waterstof en grootschalig gebruik van zonnepanelen al dan niet in combinatie met energie opslag systemen (EOS).	
Gasunie	Wij zien dat het plan een leidingstraat richting het zuiden beoogd. In onze GeoPortaal zou dat er dan als volgt ongeveer uit zien:	HbR is als gebiedsontwikkelaar reeds in overleg met Gasunie over de ontwikkeling van dit terrein en de omliggende infrastructuur waaronder de waterstofleiding. Met dit omgevingsplan wordt voorgesorteerd op een toekomstige aansluiting van de waterstofleiding in het plangebied. Voor nu zal niet direct aangesloten worden op de waterstofleiding X-860.

<i>Rijkswaterstaat</i>	Rijkswaterstaat (RWS) deelt mede dat na toetsing van het plan aan de beheerdersplannen van RWS West-Nederland Zuid geen opmerkingen te hebben. Ruimtelijke ontwikkelingen Vanuit de toetsende rol op Rijksbelangen wordt de zorg gedeeld over de recente ontwikkelingen in de gemeente ten aanzien van de ruimtelijke ordening van de energie-opgaven in het Rotterdams Havengebied. In de afgelopen maanden zijn meerdere ruimtelijke plannen in relatie tot de energie-transitie gestart of afgerond die een ruimtelijk beslag leggen in de gemeente en met name in het havengebied. Naast het feitelijke ruimtebeslag horen daar soms ook vrijwaringszones bij om beïnvloeding van andere voorzieningen te voorkomen. De toetsing van deze plannen aan het totale plan van de energie-opgaven, zoals opgenomen in het ontwikkelperspectief NOVEX 'Rotterdams Havengebied' zijn in deze plannen niet terug te vinden vinden. Binnen dit ontwikkelperspectief zijn er namelijk nog geen keuzes gemaakt. Voor er een zorgvuldige ruimtelijke afweging is er een keuze gemaakt om de huidige ontwikkelingen toe te staan. RWS is erg benieuwd op welke gronden deze in lijn zijn met de doelen in het kader van NOVEX 'Rotterdams Havengebied' en hoe deze ontwikkelingen passen in het totale energieplan. Waterkwaliteit en -kwantiteit In het plan wordt gesteld dat demiwater voor de waterstofproductie via leidingen wordt aangevoerd. Er ontbreekt echter een gedetailleerde beschrijving van de productie van dit demiwater. <u>Waterbeschikbaarheid en droogte</u> Als leidingwater de bron is voor het demiwater, dan bestaat het risico dat de waterbeschikbaarheid tijdens droge periodes onvoldoende is. De huidige strategische buffervoorraad kan dan mogelijk niet garanderen dat de waterstofproductie ononderbroken doorgaat. <u>Effluent en circulaire haven</u> Naast de onzekerheid rond de wateraanvoer, vormt de afvoer van effluent een groeiend probleem voor de drinkwaterproductie. Het gebruik van extern aangevoerd demiwater	Wij hebben kennis genomen van uw zorgen. Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) is zelf de initiatiefnemer van het planvoornemen om planologisch op de aangegeven locatie een waterstofconversiepark mogelijk te maken. Verdere afstemming t.a.v. de belangen van HbR in de haven achten we daarom niet noodzakelijk. In paragraaf 3.1 van de motivering is een beschrijving opgenomen hoe het planvoornemen aansluit bij de ambities uit het ontwikkelperspectief NOVEX 'Rotterdams Havengebied'. De Rotterdamse haven is onder meer dé plek waar de energietransitie vorm moet krijgen. Met het creëren van een mogelijkheid tot realiseren van een waterstofconversiepark wordt de ruimte geboden om de transitie naar duurzame energie vorm te geven. Bij het doorontwikkelen van de planvoornemens, te weten bij de vergunningaanvraag, zullen de daadwerkelijke effecten op de waterkwaliteit en het overstromingsrisico nader worden onderzocht. Voor Maasvlakte 2 is reeds een klimaatadaptatiestrategie vastgesteld, deze strategie wordt ook bij deze ontwikkeling toegepast. Ten aanzien van de reactie over waterkwaliteit en -kwantiteit geldt dat in de onderzoeken voor het omgevingsplan naar de effecten op hoofdlijnen is gekeken. Bij de daadwerkelijke vergunningaanvraag voor de te vestigen elektrolyzers zal in detail ingegaan worden op de genoemde aspecten. In generieke zin geldt dat er nog voldoende zoetwater beschikbaar is voor het haven- en industrieel complex (HIC). HbR heeft enkele jaren geleden, samen met de beide waterschappen, onderkend dat vervolgonderzoek naar de beschikbaarheid van zoet
-------------------------------	---	---

	past niet binnen het concept van een 'circulaire haven', zoals het havenbedrijf nastreeft in lijn met het NOVEX-gebiedenbeleid. <u>Temperatuur en koelwater</u> In paragraaf 4.1.7 van het plan ontbreekt een analyse van de temperatuur. Vanaf 2027 geldt een grens van 25°C voor koelwaterlozingen. Ik adviseer u om deze wettelijke eis mee te nemen in de analyse. <u>Oppervlaktewater uit het Brielse Meer</u> Het gebruik van oppervlaktewater uit het Brielse Meer voor de koeling van de elektrolyzers roept meerdere zorgen op. Het Brielse Meer vervult diverse functies, waaronder categorie 1-functies in de verdringingsreeks. Dit betekent dat deze functies prioriteit hebben bij watertekort. Daarnaast is het meer gevoelig voor verzilting, waardoor een toename van de watervraag ongewenst is. Ik raad u aan om hierover in gesprek te gaan met de waterbeheerder. Het plan mist een analyse van alternatieve locaties voor de waterstofproductie.	water noodzakelijk is. Dat onderzoek is momenteel gaande. Eén van de beoogde gebruikers van dit terrein is de winnaar van een windtender op zee. Door de aangeleverde windenergie om te zetten in waterstof is er zo min mogelijk verlies en is dit tevens beter voor de stabiliteit op het elektriciteitsnet. Tot slot, het HIC is met zijn milieuruimte en haveninfrastructuur de juiste plek voor chemische processen zoals waterstofproductie. In de verduurzaming van het HIC is het produceren en toepassen van waterstof een belangrijke schakel om te verduurzamen. Een analyse van alternatieve locaties is dan ook niet aan de orde.
<i>Waterschap Hollandse Delta</i>	Bij (en in de omgeving) van de slufter heeft het Waterschap Hollandse Delta de volgende belangen: de waterkwaliteit en het grondwateraspect. De waterkwaliteit gaat om de lozing van water op de greppels/sloten die er liggen. Daarnaast speelt het onttrekken van grondwater een rol die mogelijk doorwerkt op de slufter en/of het aantrekken van verontreiniging. Ik zag deze beide niet terug onder kop: water (PB202407-0868). Wij vragen u deze toe te voegen aan uw rapportages.	De effecten van lozen op greppels en/of sloten in de omgeving en van het onttrekken van grondwater zullen bij een aanvraag omgevingsvergunning inzichtelijk worden gemaakt. In deze fase van planologisch mogelijk maken van waterstofproductie ontbeert het nog aan de details om hier een gerichte analyse op uit te kunnen voeren.
<i>Gemeente Rotterdam</i>	- Er mist een met artikel 30, ...kwetsbare objecten.... uit bestemmingsplan Maasvlakte 2 vergelijkbaar artikel wat eisen stelt m.b.t. gas en explosieveiligheid. Zeker in een gebied waar met waterstof gewerkt gaat worden lijkt mij dit noodzakelijk (en misschien moet e.e.a. hiervoor zelfs aangescherpt worden). - Artikel 6.3.2.c S.v.p. aanpassen (conform 7.5.3.b).	In artikel 5 (de regels over bedrijf-9) zijn de regels over gas- en explosieveiligheid opgenomen. In dit artikel is geborgd dat geen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegestaan. Ook zijn in dit artikel de noodzakelijke waarborgen ten aanzien van veiligheid opgenomen, onder andere door bouwregels en vergunningplichten. Verder zijn alle regels ten aanzien van "leiding-hoogspanning" en "leiding-leidingstrook" aangepast

	- Artikel 7.5.3.b, klopt hiervoor beter, omdat wij de aanvragers stimuleren voor indienen toestemming van de kabel- leidingbeheerder te vragen en dus niet onnodig nogmaals advies moeten vragen (wat we dan toch niet doen). En de beperking van een reactie binnen 3 weken zorgt ervoor dat een plan geen onnodige vertraging oploopt. (En graag ook standaard in alle andere omgevings-/bestemmingsplannen zo aanpassen.) - Artikel 8.3.3. S.v.p. toevoegen: 'of een verklaring van Archeologie Rotterdam (voorheen BOOR) dat een dergelijk rapport niet noodzakelijk is.' In veel gevallen is een rapport namelijk niet noodzakelijk omdat Archeologie Rotterdam al uit ervaring kan aangeven hoe de situatie is en dan heeft een, soms kostbaar, rapport geen toegevoegde waarde. (En ook dit graag standaard in alle andere omgevings-/bestemmingsplannen zo aanpassen.)	en in overeenstemming gebracht met de systematiek op grond van de Omgevingswet. De bepaling over het advies van de beheerder van de leidingen hebben we nu overgenomen uit het bestemmingsplan. De bepaling over het archeologisch rapport (of het niet nodig zijn daarvan) is aangepast in de regels.
--	--	---